

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ

A) «ΕΙΣΑΓΩΓΗ» ΣΤΗΝ ΚΥΨΕΛΗ

Οι μέλισσες είναι κοινωνικά έντομα που ζουν κατά χιλιάδες στο “σπίτι” τους, την κυψέλη. Η “κοινωνία” τους (το σμήνος), αποτελεί ένα θαυμάσιο παράδειγμα μίμησης για την τάξη με την οποία λειτουργεί και την εξειδίκευσή στις εργασίες, στα διάφορα στάδια της ζωής τους. Για αυτό το λόγο, από αρχαιοτάτων χρόνων, η μελισσοκομία αποτελούσε μια εκλεκτή πνευματική και σωματική απασχόληση ανθρώπων με μόρφωση και μεράκι.

Η απασχόληση αυτή δεν μπορεί να προσφέρει μεγάλα πλούτη σ’ αυτούς που την υπηρετούν. Εξασφαλίζει όμως ένα ικανοποιητικό εισόδημα όταν η άσκησή της γίνεται ορθολογικά.

Στις σημερινές συνθήκες, με την υψηλή ανεργία που πλήττει κυρίως τους νέους, αλλά και λόγω των αυξημένων αναγκών που οφείλονται κατά βάση στην καταναλωτική μορφή της κοινωνίας που ζούμε, υπάρχει μια έντονη ζήτηση ενασχόλησης με το επάγγελμα του μελισσοκόμου.

Έχει παρατηρηθεί όμως, ότι η πλειονότητα των ενδιαφερομένων που προσέρχονται στις αρμόδιες υπηρεσίες οι οποίες σχετίζονται με τον κλάδο της μελισσοκομίας (Τμήμα Μελισσοκομίας - Σηροτροφίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Γραφεία κτηνοτροφίας των Δ/νσεων Αγροτικής Ανάπτυξης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, κλπ.), επικεντρώνουν ή περιορίζουν τα ερωτήματά τους στο ύψος των επιδοτήσεων που δικαιούνται όσοι θέλουν να οργανώσουν μια μελισσοκομική εκμετάλλευση.

Αυτό είναι λάθος!

Επειδή, όπως αναφέραμε, οι μέλισσες ζουν κατά χιλιάδες σε μια κυψέλη, απαιτείται να γνωρίσουμε την κοινωνία τους και να ελαχιστοποιήσουμε τις λαθεμένες ενέργειες ώστε να αποκομίσουμε τα προϊόντα τους που δεν είναι μόνο το μέλι.

Για να το πετύχουμε όμως αυτό, απαιτείται γνώση και εμπειρία.

- Η γνώση θα προέλθει από παρακολούθηση μαθημάτων μελισσοκομίας, αλλά και από μελέτη βιβλίων και μελισσοκομικών περιοδικών.
- Η εμπειρία θα αποκτηθεί με το χρόνο και την ενασχόληση μας στην αρχή με μικρό αριθμό μελισσοσμηνών.

Στη συνέχεια μπορούμε να μεγαλώσουμε τη μελισσοκομική μας εκμετάλλευση μέχρι το μέγεθος που έχουμε καθορίσει ως στόχο.

Η δημιουργία μεγάλων μελισσοκομικών εκμεταλλεύσεων από την αρχή της ενασχόλησής μας με τη μελισσοκομία, σίγουρα θα μας οδηγήσει σε απρόβλεπτες καταστάσεις που μερικές φορές μπορεί να είναι ολέθριες.

Παρακάτω δίνονται ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τη μελισσοκομία. Τα στοιχεία αυτά επικεντρώνονται στο που και πως θα εκπαιδευτεί και θα ενημερωθεί ο αρχάριος στη μελισσοκομία, με ποιον θα συνεργασθεί όταν παρουσιασθεί κάποιο πρόβλημα στη μελισσοκομική του εκμετάλλευση, τις συνεταιριστικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις που στηρίζουν τον κλάδο, τη μελισσοκομική νομοθεσία και τα μέτρα & κίνητρα στήριξης του κλάδου.

Ευελπιστούμε ότι οι πληροφορίες αυτές θα σας βοηθήσουν στα πρώτα σας βήματα.

B) ΓΕΝΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Τα προϊόντα – παράγωγα της κυψέλης

Η σύγχρονη, ορθολογική και οικονομική μελισσοκομική εκμετάλλευση πρέπει να στηρίζεται ει δυνατόν και κατά περίπτωση, στην αξιοποίηση - παραγωγή όλων των προϊόντων της κυψέλης. Αυτά δε δεν είναι ούτε λίγα, ούτε ευκαταφρόνητα από κάθε άποψη. Ας τα ..... γνωρίσουμε....

• Μέλι

Το μέλι από την αρχαιότητα μέχρι τον 18^ο αιώνα ήταν το μόνο ζαχαρώδες τρόφιμο για τον άνθρωπο. Η άποψη ότι ασκεί ευεργετική επίδραση γενικά στην υγεία του ανθρώπου ήταν και είναι διαδεδομένη σε όλο τον κόσμο. Χρησιμοποιείται σαν δυναμωτικό, λόγω της γλυκόζης που περιέχει, η οποία είναι

άμεσα αφομοιώσιμη από τον οργανισμό μας. Ασκήει ευεργετική επίδραση στην καρδιά, στο συκώτι και στο πεπτικό μας σύστημα. Επίσης, λόγω της παρουσίας υπεροξειδίου του υδρογόνου (οξυζενέ) και της υψηλής συγκέντρωσης ζαχάρων έχει καλή αντιβακτηριοστατική δράση.

Σύμφωνα και με την Κοινοτική Νομοθεσία (Οδηγία 2001/110/EK του Συμβουλίου), μέλι είναι η φυσική γλυκιά ουσία που παράγουν οι μέλισσες του είδους *Apis mellifera* από το νέκταρ των φυτών ή από εκκρίσεις ζώντων μερών φυτών ή εκκρίματα εντόμων απομυζούντων φυτά ευρισκόμενα πάνω στα ζώντα μέρη των φυτών, τα οποία οι μέλισσες συλλέγουν, μετατρέπουν αναμειγνύοντας με ειδικές ύλες του σώματός τους, αποθέτουν, αφυδατώνουν, εναποθηκεύουν και φυλάσσουν στις κηρήθρες της κυψέλης, προκειμένου να ωριμάσουν.

Η ετήσια παραγωγή μελιού στη χώρα μας ανέρχεται στους 14.000τον. Η μέση ανθρώπινη κατανάλωση στην Ελλάδα ανέρχεται σε 1,5χλγ/κεφαλή.

Το παραγόμενο μέλι διακρίνεται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

- το ανθόμελο, που παράγεται από το νέκταρ των λουλουδιών (θυμαριού, πορτοκαλιάς, βαμβακιού, ηλιάνθου, ερείκης, κλπ), και
- το μέλι από μελιτώματα, που παράγεται από εκκρίματα κοκκοειδών που απομυζούν φυτά. Στην κατηγορία αυτή ανήκει το μέλι του πεύκου, της ελάτης και άλλων δασικών φυτών.

Στη χώρα μας οι μεγαλύτερες ποσότητες μελιού προέρχονται από το πεύκο (55-60%), ενώ σημαντική είναι και η παραγωγή μελιού ελάτης (5-10%) και θυμαριού (15%).

Η διάθεση του μελιού γίνεται από τους μελισσοκόμους είτε άμεσα στον καταναλωτή είτε έμμεσα, μέσω των διαφόρων συνεταιριστικών οργανώσεων και εμπόρων-τυποποιητών.

Η παραγωγή του μελιού και η παραγωγικότητα του μελισσιού και μιας μελισσοκομικής εκμετάλλευσης στο σύνολό της, κατ'επέκταση, εξαρτάται και συναρτάται με πολλούς παράγοντες. Ο καιρός, η χλωρίδα (φυτά), η υγεία και η δυναμικότητα των μελισσιών, αλλά και η τέχνη του μελισσοκόμου είναι από τα βασικότερα. Όσον αφορά στις, λόγω επιρροής των ανωτέρω, διαμορφούμενες παραγωγές; Από 0-100 κιλά ανά κυψέλη.

• **Γύρη**

Γύρη ονομάζεται το προϊόν που συγκεντρώνουν οι μέλισσες από διάφορα λουλούδια. Είναι η πλουσιότερη φυσική τροφή σε πρωτεΐνες, βιταμίνες, απαραίτητα αμινοξέα, ένζυμα και άλλα χρήσιμα συστατικά, μεγάλης βιολογικής αξίας για τη μέλισσα, αλλά και για τον ανθρώπινο οργανισμό. Αναφέρεται ότι ποσότητα 35γρ. γύρης την ημέρα, περίπου μια κουταλιά της σούπας δηλαδή, ικανοποιεί τις ημερήσιες ανάγκες του ανθρώπου σε πρωτεΐνες.

Η γύρη έχει υψηλή περιεκτικότητα σε ρουτίνη, η οποία αυξάνει την αντίσταση των τριχοειδών αγγείων, μειώνοντας έτσι τις πιθανότητες για εγκεφαλικά επεισόδια. Επίσης βοηθάει τη διανοητική λειτουργία, δίνει ευεξία, αυξάνει την αυτοπεποίθηση, έχει διουρητική δράση, βελτιώνει την όρεξη και τον μεταβολισμό και καταπολεμά τη γενική αδυναμία και εξασθένηση του οργανισμού.

Η αξιοποίηση – παραγωγή γύρης δεν είναι δύσκολη υπόθεση. Αν και σχετικά εξειδικευμένη, μπορεί εύκολα να αποτελέσει καλό συμπληρωματικό εισόδημα. Παραγωγές κατά περίπτωση: 3-5 κιλά ανά κυψέλη, αλλά και πολύ περισσότερο...

• **Βασιλικός Πολτός**

Ο βασιλικός πολτός είναι κρεμώδης ουσία που εκκρίνεται από τους υποφαρυγγικούς αδένες των εργατριών μελισσών. Προορίζεται για την διατροφή όλων των ατελών σταδίων της μέλισσας, γι'αυτό και ονομάζεται «γάλα των μελισσών». Η ονομασία «βασιλικός πολτός» έχει να κάνει με το γεγονός ότι οι προνύμφες που προορίζονται να γίνουν βασίλισσες, τρέφονται αποκλειστικά με μεγάλη ποσότητα από την τροφή αυτή. Στον βασιλικό πολτό βρίσκεται ο καθοριστικός παράγοντας που μετατρέπει την προνύμφη-μέλισσα από εργάτρια σε βασίλισσα.

Ο βασιλικός πολτός είναι πλούσια πηγή πρωτεϊνών, αμινοξέων, λιπιδίων, βιταμινών, ανόργανων στοιχείων και άλλων χρήσιμων ουσιών, γι'αυτό κι έχει γίνει αντικείμενο πολλών ιατρικών μελετών για τις ευεργετικές επιδράσεις του στον ανθρώπινο οργανισμό.

Με πολύ καλό «όνομα» στην αγορά, ο βασιλικός πολτός έχει αυξημένη ζήτηση. Η σωστή, συνεπής ενασχόληση με την παραγωγή του, αν και αρκετά εξειδικευμένη, πλην όμως όχι άγνωστη, μπορεί να δημιουργήσει άριστες προϋποθέσεις οικονομικής στήριξης του μελισσοκόμου. Λείπουν «οργάνωση και η διασφάλιση του καταναλωτή».

• **Πρόπολη**

Η πρόπολη είναι ρητινώδης κολλητική ουσία που συλλέγουν οι μέλισσες από διάφορα φυτά, την εμπλουτίζουν με κεριά, γύρη, ένζυμα και άλλες ουσίες και τη χρησιμοποιούν για τη στεγανοποίηση και απολύμανση του εσωτερικού της φωλιάς τους. Το χρώμα της εξαρτάται από τη φυτική της σύσταση, συνήθως όμως είναι καφε-πράσινη, καστανή ή σκούρα καφέ.

Η πρόπολη περιέχει σε μεγάλες συγκεντρώσεις φλαβόνες, φλαβονόλες και φλαβονόνες κι έχει βακτηριοστατικές και βακτηριοκτόνες ιδιότητες. Χρησιμοποιείται για τη θεραπεία τραυμάτων, παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος, της στοματικής κοιλότητας και άλλων περιοχών του ανθρώπινου σώματος.

Η πρόπολη αποτελεί μία σχεδόν χαμένη πηγή εισοδήματος. Οι προϋποθέσεις πάντως για την αξιοποίησή της από τον παραγωγό – μελισσοκόμο είναι πλέον ώριμες και δεν πρέπει να αφεθούν να καθούν οριστικά. Η κατάσταση διαμορφώνεται με «δύο λέξεις» ως εξής:

- Εισαγωγές προϊόντων πρόπολης: πολλές

- Παραγωγή: σχεδόν μηδενική

Κάτι μπορεί και πρέπει να γίνει...

Κερί

Το κερί παράγεται από τους κηρογόνους αδένες της μέλισσας και χρησιμοποιείται για την κατασκευή των κηρήθρων, ύστερα από ζύμωση και ανάμιξη με τις εκκρίσεις των σιελογόνων αδένων. Το κερί που χρησιμοποιούν οι μέλισσες για να καλύψουν το ώριμο μέλι, έχει αντιβιοτικές ουσίες που συμβάλλουν στη συντήρηση του μελιού.

Οι σπουδαιότεροι τομείς χρήσης του μελισσοκεριού είναι οι βιομηχανίες καλλυντικών, κεριών και παραγωγής φύλλων κηρήθρας.

Το κερί συλλέγεται κυρίως από τα σφραγίσματα των κελιών και από τις παλιές κηρήθρες.

Η χώρα μας είναι, μελισσοκομικά, καταναλωτής κεριού και όχι παραγωγός. Αυτό δεν είναι κακό και οφείλεται στις ακολουθούμενες σύγχρονες τεχνικές εξάσκησης της μελισσοκομίας. Ο Έλληνας μελισσοκόμος ωφελείται από την «ανακύκλωση» των κηρήθρων του.

• **Δηλητήριο**

Το δηλητήριο της μέλισσας είναι το όπλο της μέλισσας εναντίον των εχθρών της. Είναι ένα πολύπλοκο μίγμα χημικών ουσιών που επηρεάζει τη φυσιολογία ενός οργανισμού. Η φαρμακευτική του δράση είναι γνωστή από πολύ παλιά. Χρησιμοποιείται με επιτυχία εναντίον της ρευματοειδούς πολυαρθρίτιδας, περιορίζει τους ισχιακούς πόνους, την νευραλγία, την νευρομυαλγία, τη μεσοπλευρία και βρογχική νευραλγία.

Για οικονομικούς και πρακτικούς λόγους, η πιο συχνή μέθοδος χορήγησης του δηλητηρίου είναι με ζωντανές μέλισσες. Γι' αυτό το λόγο, πριν από κάθε θεραπεία με το δηλητήριο της μέλισσας, καλό θα είναι να γίνεται πρώτα ένα τεστ αλλεργίας σ' αυτό.

Η αξιοποίηση του δηλητηρίου ως προϊόντος της κυψέλης στη χώρα μας μάλλον θα αργήσει να επέλθει ή και ίσως δε γίνει ποτέ. Πάντως οι ασχολούμενοι με τη μελισσοκομία συγκαταλέγονται στους πιο υγιείς από πλευράς προβλημάτων ρευματισμών και αρθρίτιδων εργαζόμενους όλων των κλάδων και κατηγοριών! Υπάρχουν αδιάψευστες στατιστικές. Ας μην τις αγνοούμε...

• **Επικονίαση**

Πάνω και πέρα απ' όλα τα προϊόντα, η μέλισσα «παράγει» επικονίαση. Η προσφορά της στη Φύση φθάνει και ξεπερνάει το 15πλάσιο της αξίας όλων των προϊόντων της κυψέλης.

Παρά τη μοναδική και αναπνευστική συμμετοχή της στην οικονομική, οικολογική, ακόμη και αισθητική διαμόρφωση της υπόστασης του πλανήτη στο σύνολό του, αλλά και του ανθρώπου ειδικότερα, και ακόμη παρά την ύπαρξη αυστηρής νομοθεσίας για το θέμα, θα πρέπει να επισημανθεί και υπογραμμιστεί το ακανθώδες πρόβλημα που προκύπτει από τη χρήση ψεκασμών με δηλητήρια σε ορισμένες καλλιέργειες. Οι καταστροφές είναι τεράστιες σχεδόν κάθε χρόνο με οξύνσεις και υφέσεις. Χρειάζεται προσοχή, ενημέρωση και καλλιεργητική παιδεία. Μακριά από τον κοντόφθαλμο και πρόσκαιρο κακώς νοούμενο συμφέρον. Η μέλισσα αποτελεί αποδεδειγμένα τον ισορροπιστή της

φύσης. Σε άλλες χώρες, ήδη από χρόνια, τα μελίσσια νοικιάζονται προκειμένου να τοποθετηθούν την κατάλληλη περίοδο σε καλλιέργειες με αυξημένες επικονιαστικές ανάγκες. Ο σεβασμός στο περιβάλλον ξεκινάει και από την μέλισσα...

2. Η μελισσοκομία στη Χώρα μας και στην Ευρώπη των 25

Η μελισσοκομία αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της πρωτογενούς παραγωγής για τη Χώρα μας. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στον κλάδο της μελισσοκομίας απασχολούνται περί τους 23.000 μελισσοκόμοι, οι οποίοι κατέχουν περί τις 1.380.000 κυψέλες. Περίπου 5.000 από αυτούς κατέχουν άνω των 150 κυψελών και θεωρούνται ως επαγγελματίες. Γενικά πάντως, είτε ως αποκλειστική είτε ως δεύτερη απασχόληση, η μελισσοκομία είναι ένας κλάδος της αγροτικής οικονομίας που συμβάλλει σημαντικά στο εισόδημα των γεωργικών και μη οικογενειών.

Η Χώρα μας είναι δεύτερη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά την Ισπανία, από απόψεως κατοχής μελισσοσημητών και παράγει κατά μέσο όρο 14.000τον. μέλι ετησίως. Η εγχώρια παραγωγή καλύπτει περίπου το 90% της κατανάλωσης.

Από πλευράς γεωγραφικής κατανομής, η μελισσοκομία είναι διαδεδομένη σε όλη τη Χώρα. Υπάρχουν όμως περιοχές που έχουν αυξημένο μελισσοκομικό ενδιαφέρον, όπως εκείνες των Νομών Χαλκιδικής, Καβάλας, Φθιώτιδας, Ευβοίας, Αττικής, Αρκαδίας, Ηρακλείου, Χανίων και άλλες.

	Κράτος – Μέλος	Μελισσοκομικό Κεφάλαιο (αριθμός κυψελών)
1.	Βέλγιο	110.750
2.	Δανία	160.000
3.	Γερμανία	893.000
4.	Ελλάδα	1.388.000
5.	Ισπανία	2.464.601
6.	Γαλλία	1.150.000
7.	Ιρλανδία	20.000
8.	Ιταλία	1.100.000
9.	Λουξεμβούργο	11.077
10.	Κάτω Χώρες	80.000
11.	Αυστρία	327.000
12.	Πορτογαλία	590.000
13.	Φινλανδία	42.000
14.	Σουηδία	145.000
15.	Ηνωμένο Βασίλειο	274.000
16.	Τσεχία	477.743
17.	Κύπρος	45.714
18.	Λιθουανία	83.800
19.	Λετονία	54.173
20.	Ουγγαρία	872.650
21.	Μάλτα	1.938
22.	Πολωνία	949.200
23.	Σλοβενία	143.152
24.	Σλοβακία	192.002
25.	Εσθονία	50.500
	Σύνολο:	11.626.300

Γ. ΕΙΔΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Ενημέρωση

Επειδή η επιτυχής άσκηση της μελισσοκομίας απαιτεί γνώσεις και μελέτη των συνθηκών κάθε περιοχής, αναφέρουμε τις πηγές από τις οποίες μπορεί ο ενδιαφερόμενος μελισσοκόμος να ενημερωθεί και να βοηθηθεί.

α) Εκπαίδευση των Μελισσοκόμων

Μελισσοκομικές εκπαιδεύσεις οργανώνονται:

- a. **Για την Αθήνα:** στο Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών στο Μαρούσι (Κτήμα Συγγρού, Τηλ: 210.80.11.146 και 210.80.82.467)
- b. **Για την Περιφέρεια:** από τον ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ», τόσο στα Κέντρα ΔΗΜΗΤΡΑ που λειτουργούν στις Νομαρχίες της χώρας, όσο και στα πλαίσια του Καν.1221/97, σε συνεργασία με μελισσοκομικούς φορείς. [Τηλ. (210) 8821404-6]

β) Μελισσοκομικά βιβλία υπάρχουν αρκετά και μπορεί κανείς να τα βρει στα ειδικά βιβλιοπωλεία.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τα παρακάτω:

- Πρακτική Μελισσοκομία, Ανδρέας Θρασυβούλου (2001)
- Μελισσοκομία, Επιστήμη και Εφαρμογή, Μ. Υφαντίδης (2000)
- Παθήσεις του μελισσιού, Μ. Υφαντίδης (1995)
- Εχθροί και Ασθένειες , Ανδρέας Θρασυβούλου (1996)
- Από τη ζωή των μελισσών , Karl von Frisch - Μετάφραση Μ. Υφαντίδης (1998)
- Σφήκες, Γιάννη Ρέρρα (2001)
- Μέλισσα και μελισσοκομική τεχνική, Πασχ. Χαριζάνης (1996)
- Παθολογία των μελισσών, Βασίλης Λιάκος (1993)
- Διαχείριση μελισσοκομείου, Βασίλης Λιάκος (1995)
- Γύρω από τη γύρη, Θαν. Μπίκος (1987)
- Όλα για το μέλι, Θαν. Μπίκος (1991)
- Πρόπολις, Θαν. Μπίκος (2001)
- Μάνα δεν είναι μόνο μία, Θαν. Μπίκος (1999)
- Ασθένειες των μελισσών, Ευθυμ. Νικολιδάκης (1993)
- Η μελισσοκομία χωρίς δάσκαλο, Ν.Ι. Νικολαΐδης (2000)
- Μελισσοκομία, Pierre Jean Prost – Επιμέλεια Θαν. Μπίκος (1980)
- Μελισσοκομία – Παραγωγή και εκτροφή βασιλισσών, Roger A. Morse – Επιμέλεια, Μετάφραση Θαν. Μπίκος (1981)
- Βασιλικός Πολτός, Irene Stein (1988)
- Οι μέλισσες θεραπεύουν, Roch Domegero – Μετάφραση Ειρήνη Ραζή (2002)

γ) Μελισσοκομικά περιοδικά :

- «Μελισσοκομική Επιθεώρηση»
(Διμηνιαίο περιοδικό)
Τ.Θ. 15, Τ.Κ.575 00, Επανομή
Τηλ/Fax: 23920-91575
- «Μελισσοκομικό Βήμα»
(Διμηνιαίο περιοδικό)
Κούμα 4, Τ.Κ.412 22, Λάρισα
Τηλ:2410-53.33.66 & 54.97.24
Fax: 2410-54.97.25

Παράλληλα κυκλοφορούν και μελισσοκομικά περιοδικά ξένου τύπου, όπως: Bee world, American bee journal , Bee culture, Ariacta , κλπ

δ) Μελισσοκομικές πληροφορίες, γενικές και εξειδικευμένες, μπορούν να δοθούν:

- από το **Τμήμα Μελισσοκομίας** του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Καπνοκοπτηρίου 6, Τ.Κ.101 76, Αθήνα

Τηλ: 210.212.57.71 & 57.69 & 57.62

Fax: 210.82.25.276

- από τις κατά τόπους **Δ/νσεις Αγροτικής Ανάπτυξης και Κτηνιατρικής** (τοπικοί γεωπόννοι και κτηνίατροι)

- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Αθηνών, Φειδιππίδου 31, Αμπελόκηποι (τηλ: 210.74.80.545)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Αιτωλοακαρνανίας, Ζάχου Μήλιου 1, Μεσολόγγι (τηλ: 26310-51662)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Αργολίδας, Μπουμπουλίνας 6, Άργος (τηλ: 27520-27376)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Αρκαδίας, Δεληγιάννη 9, Τρίπολη (τηλ: 2710-22.69.67)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Άρτας, Αμβρακίας 7, Άρτα (τηλ: 26810-73761)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Αν. Αττικής, 17^ο χλμ. Λεωφ. Μαραθώνος (τηλ: 210.66.66.188)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Δυτ. Αττικής, Ερμού 90, Ελευσίνα (τηλ: 210.55.48.904)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Αχαΐας, Πανεπιστημίου 171, Πάτρα (τηλ: 2610-45.39.96)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Βοιωτίας, Ικάρου, Λιβαδειά (τηλ: 22610-29797)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Γρεβενών, ΚΕΓΕ, Γρεβενά (τηλ: 24690-84054)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Δράμας, Γ.Μαύρου 2, Δράμα (τηλ: 25210-62208)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Δωδεκανήσου, Πλατεία Δημαρχείου, Ρόδος (τηλ: 22410-55992)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ευβοίας, Παπαναστασίου 10^α, Χαλκίδα (τηλ: 22210-22483)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ευρυτανίας, Ιερομνήμονος 10, Καρπενήσι (τηλ: 22370-80248)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ζακύνθου, Ζάκυνθος (τηλ: 26950-49341)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ηλείας, Διοικητήριο, Πύργος (τηλ: 26210-22836)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ημαθίας, Μητροπόλεως 38, Βέροια (τηλ: 23310-28741)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ηρακλείου, Έβανς 60, Ηράκλειο (τηλ: 2810-30.92.12)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Θεσπρωτίας, Διοικητήριο, Ηγουμενίτσα (τηλ: 26650-22896)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Θεσσαλονίκης, Παπαναστασίου 63, Θεσσαλονίκη (τηλ: 2310-92.08.41)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ιωαννίνων, Διοικητήριο, Ιωάννινα (τηλ: 26510-87112)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Καβάλας, Διοικητήριο, Καβάλα (τηλ: 2510-29.14.65)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Καρδίτσας, Φειδίου 6, Καρδίτσα (τηλ: 24410-40255)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Καστοριάς, Διοικητήριο, Καστοριά (τηλ: 24670-29624)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Κέρκυρας, Ι. Θεοτόκη 9^η παρ., Κέρκυρα (τηλ: 26610-89182)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Κεφαλληνίας, Διοικητήριο, Αργοστόλι (τηλ: 26710-22225)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Κιλκίς, Διοικητήριο, Κιλκίς (τηλ: 23410-22343)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Κοζάνης, Διοικητήριο, Κοζάνη (τηλ: 24610-67446)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Κορινθίας, Κολιάσου 36, Κόρινθος (τηλ: 27410-83670)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Κυκλάδων, Σύρος (τηλ: 22810-81063)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Λακωνίας, Μενελάου 72, Σπάρτη (τηλ: 27310-23027)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Λάρισας, Διοικητήριο, Λάρισα (τηλ: 2410-59.72.62)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Λασιθίου, Αγ. Νικόλαος (τηλ: 28410-98304)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Λέσβου, Καραντώνη 2, Μυτιλήνη (τηλ: 22510-46664)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Λευκάδας, Στρ. Τσέγιου 9, Λευκάδα (τηλ: 26450-21735)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Μαγνησίας, Διοικητήριο, Βόλος (τηλ: 24210-75216)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Μεσσηνίας – Τριφυλίας, Κυπαρισσία (τηλ: 27610-22530)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Μεσσηνίας, Διοικητήριο, Καλαμάτα (τηλ: 27210-95831)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ξάνθης, Διοικητήριο, Ξάνθη (τηλ: 25410-71133)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Πειραιώς, Καραολή & Δημητρίου 15, Πειραιάς (τηλ: 210-41.77.566)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Πέλλας – Έδεσσα, Διοικητήριο, Έδεσσα (τηλ: 23810-37260)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Πέλλας – Γιαννιτάς, Βενιζέλου 61, Γιαννιτάς (τηλ: 23820-26196)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Πιερίας, 28^{ης} Οκτωβρίου 40 (τηλ: 23510-69114)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Πρέβεζας, Πρέβεζας 28, Πρέβεζα (τηλ: 26820-28930)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ρεθύμνου, Ζαμπελίου 32, Ρέθυμνο (τηλ: 28310-53462)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ροδόπης – Έβρου (ΝΔ Ροδόπης), Δημοκρατίας 1, Κομοτηνή (τηλ: 25310-37756)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ροδόπης – Έβρου (Επ.Β. Έβρου), Ορεστιάδα (τηλ: 25520-23433)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Ροδόπης – Έβρου (ΝΔ Β. Έβρου), Καραολή & Δημητρίου 40 (τηλ: 25510-20544)

- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Σάμου, Σάμος (τηλ: 22730-91422)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Σερρών, Σέρρες (τηλ: 23210-59967)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Τρικάλων, Λαρίσης 31, Τρίκαλα (τηλ: 24310-46305)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Φθιώτιδας, Ελ.Βενιζέλου 1, Λαμία (τηλ: 22310-30941)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Φλώρινας, Διοικητήριο, Φλώρινα (τηλ: 23850-46063)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Φωκίδας, Άμφισσα (τηλ: 22650-28287)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Χαλκιδικής, Πολύγυρος (τηλ: 23710-39270)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Χανίων, Σφακίων 26, Χανιά (τηλ: 28210-28044)
- Δ/νση Αγρ. Ανάπτυξης Χίου, Πολυτεχνείου 13, Χίος (τηλ: 22710-44269)

- από τα **14 Κέντρα Μελισσοκομίας** που εδρεύουν σε αντίστοιχους μελισσοκομικούς φορείς και λειτουργούν στα πλαίσια εφαρμογής του Προγράμματος «βελτίωσης της παραγωγής και εμπορίας του μελιού» (Καν.1221/97) και την **ΟΜΣΕ**, όπως φαίνονται παρακάτω:

- i. **Κ.Μ. ΠΑΣΕΓΕΣ** : Κηφισίας 16, ΤΚ. 115 26, Αμπελόκηποι (Τηλ: 210-74.88.639)
- ii. **Κ.Μ. Κεν.Μακεδονίας**: 26^ο χλμ. Εθν. Οδού Θεσ/κης-Πολυγύρου, ΤΚ.570 06, Βασιλικά Θεσ/κης (Τηλ: 23960-23362 & 23318)
- iii. **Κ.Μ. Χαλκιδικής** : Μελ/κός Συν/σμός Νικήτης, ΤΚ.630 88, Νικήτη (Τηλ: 23750-20111-3)
- iv. **Κ.Μ. Αν.Μακεδονίας-Θράκης**: Αγρ. Μελ/κός Συν/σμός Ν.Έβρου, ΤΚ.685 00 Γεμιστή Φερρών Έβρου (Τηλ: 25550-88802)
- v. **Κ.Μ. Δυτ. Μακεδονίας**: Μελ/κός Συν/σμός Έδεσσας, Ίωνος Δραγούμη 42, ΤΚ.582 00, Έδεσσα (Τηλ: 23810-20118)
- vi. **Κ.Μ. Βορείου Αιγαίου**: Μελ/κός Συν/σμός Λέσβου, ΤΚ. 811 00 Μυτιλήνη (Τηλ: 22510-44824)
- vii. **Κ.Μ. Θεσσαλίας**: Μελ/κός Συν/σμός Βόλου, Άνθιμου Γαζή 142, ΤΚ.382 21 Βόλος (Τηλ: 24210-32946)
- viii. **Κ.Μ. Στερεάς Ελλάδας**: Μελ/κός Συν/σμός Χαλκίδας, Ηλία Αφεντάκη 52, ΤΚ.341 00 Χαλκίδα (Τηλ: 22210-20507)
- ix. **Κ.Μ. Ηπείρου & Αιπ/νίας**: Μελ/κός Συν/σμός Ν.Αιπ/νίας, Δασκαλοπούλου 45, ΤΚ.301 00 Αγρίνιο (Τηλ: 26410-32604)
- x. **Κ.Μ. Δυτικής Ελλάδας**: Μελ/κός Συν/σμός Πατρών, Θεοδώρου Τριάντη 16, ΤΚ. 263 35 Πάτρα (Τηλ: 2610-27.75.03)
- xi. **Κ.Μ. Πελοποννήσου**: Μελ/κός Συν/σμός Ν.Αρκαδίας, Δεκάζου 5, ΤΚ.221 00 Τρίπολη (Τηλ: 2710-24.33.52)
- xii. **Κ.Μ. Κρήτης**: Μελ/κός Συν/σμός Ηρακλείου, Λεωφ.62 Μαρτύρων και Ιλιάδος, ΤΚ.715 00 Ηράκλειο (Τηλ: 2810-26.15.63)
- xiii. **Κ.Μ. Αττικής & Κυκλάδων**: Ένωση Αγρ. Συν/σμών Ν.Κυκλάδων, Πύλης 4, ΤΚ.185 31 Πειραιάς (Τηλ: 210-41.23.885 & 41.20.125)
- xiv. **Κ.Μ. Δωδεκανήσου**: Μελ/κός Συν/σμός Καλύμνου, ΤΚ. 852 00 Κάλυμνος (Τηλ: 22430-59188)
- xv. **ΟΜΣΕ**: Κούμα 4, ΤΚ.412 22 Λάρισα (Τηλ: 2410-53.33.66 & 54.97.24)

- από το ηλεκτρονικό δίκτυο **Melinet**, στη διεύθυνση: www.melinet.gr

- από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: www.minagric.gr

2. Μελισσοκομικά Εργαστήρια για αποστολή δειγμάτων και αντιμετώπιση ασθενειών των μελισσιών:

α. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Μελισσοκομίας
Ιερά Οδός 75, Τ.Κ.118 55, Αθήνα
Τηλ: 210.52.94.561

β. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Εργαστήριο Μελισσοκομίας
Τ.Κ.540 06-Θεσσαλονίκη
Τηλ: 2310-99.25.32

γ. Ινστιτούτο Λοιμωδών και Παρασιτικών Νόσων Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης και Τροφίμων
Νεαπόλεως 25, Τ.Κ.153 41, Αγ. Παρασκευή
Τηλ: 210.63.99.366 & 65.50.947

3. Εργαστήρια για ανάλυση μελιού:

- α. Γενικό Χημείο του Κράτους (Τσόχα 16, Τ.Κ.115 21, Αθήνα)
  - Χημική Υπηρεσία, Τμήμα Γ' (Τηλ: 210.64.79.357)
  - Χημική Υπηρεσία, Εργαστήριο Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων (Τηλ: 210.64.79.308-9)
- β. Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Θεσσαλονίκης
26^{ης} Οκτωβρίου 66, Τ.Κ.546 27, Θεσσαλονίκη (Τηλ: 2310-56.60.50)
- γ. Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών (Νεαπόλεως 25, Τ.Κ. 153 41, Αγ. Παρασκευή)
  - Ινστιτούτο Υγιεινής Τροφίμων, Τμήμα Μελιού (Τηλ: 210.60.10.903)
  - Ινστιτούτο Υγιεινής Τροφίμων, Τμήμα Καταλοίπων (Τηλ: 210.60.13.899)
- δ. Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χανίων
Μάρκου Μπότσαρη 66, Χανιά (Τηλ: 28210-96189)
- ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Γεωργικών Προϊόντων (ΕΘΙΑΓΕ)
Σοφ. Βενιζέλου 1, Λυκόβρυση, Αθήνα (Τηλ: 210.28.45.940)

4. Μελισσοκομικές Οργανώσεις

Στον χώρο της μελισσοκομίας δραστηριοποιούνται οι παρακάτω φορείς:

α) Συνεταιριστικοί φορείς

ΠΑΣΕΓΕΣ

Κηφισίας 16, ΤΚ. 115 26

Αμπελόκηποι

Τηλ: 210-7.75.789 & 77.83.712

Υπάρχουν 2 Κοινοπραξίες Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών, οι:

- Κοινοπραξία Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών Ελλάδας

«ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑΣ»

26^ο χλμ. Εθν. Οδού Θεσσαλονίκης – Πολυγύρου

Τ.Κ. 570 06 , Βασιλικά Θεσσαλονίκης

Τηλ: 23960-23362 & 23318

- Κοινοπραξία Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών Κρήτης

ΒΙΟ.ΠΑ. Χανίων

Τηλ: 28210-80150-1

Επίσης υπάρχουν περί τους 80 μελισσοκομικούς συνεταιρισμούς, εκ των οποίων άλλοι είναι μέλη των 2 Κοινοπραξιών και της ΠΑΣΕΓΕΣ και άλλοι όχι.

β) Συνδικαλιστικοί φορείς

- ΟΜΣΕ (Ομοσπονδία Μελισσοκομικών Συλλόγων Ελλάδας)

Κούμα 4, ΤΚ.412 22 Λάρισα

Τηλ: 2410-53.33.66 & 54.97.24

Η ΟΜΣΕ έχει στη δύναμή της περί τους 70 μελισσοκομικούς συλλόγους.

γ) Ένωση επαγγελματιών μελισσοκόμων Ελλάδος

26^ο χλμ. Εθν. Οδού Θεσσαλονίκης – Πολυγύρου

Τ.Κ. 570 06 , Βασιλικά Θεσσαλονίκης

Τηλ: 23960-23362 & 23318

δ) Σύνδεσμος Ελλήνων Τυποποιητών-Συσκευαστών-Εξαγωγέων Μελιού
Αλέξανδρος Πίπτας ΑΕΒΕ
Αρκαδίας 18, Περιστέρι
Τηλ: 210-57.51.896-8

5. Μονάδες τυποποίησης μελιού

Υπάρχουν στην Ελλάδα περί τις 20 μονάδες τυποποίησης μελιού. Από αυτές 10 ανήκουν σε Κοινοπραξίες και Συνεταιρισμούς και 10 σε ιδιώτες τυποποιητές.

Η συνολική δυναμικότητά τους ξεπερνάει τους 10.000τον. ετησίως, η δε παραγωγή τους τα τελευταία χρόνια είναι περί τους 5.000τον. ετησίως.

6. Μελισσοκομικό Βιβλιάριο (Απόφαση αριθμ. 370910/14-05-2001)

Αποτελεί τη μελισσοκομική ταυτότητα, ένα πραγματικό εφόδιο με το οποίο πρέπει όλοι, ερασιτέχνες κι επαγγελματίες, να εφοδιαστούν.

Το μελισσοκομικό βιβλιάριο είναι υποχρεωτικό για όσους έχουν στην κατοχή τους τουλάχιστον 10 μελισσοσμήνη (φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ή Ιδιωτικού Δικαίου) και αποτελεί πλήρη απόδειξη των στοιχείων που αναγράφει.

Αρμόδιες για την έκδοση είναι οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις – Δ/νσεις Αγροτικής Ανάπτυξης, οι οποίες χορηγούν στους ενδιαφερόμενους δωρεάν, ενιαίο τύπο βιβλιαρίου για όλη τη Χώρα.

Τα δικαιολογητικά που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος στη Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης του τόπου της μόνιμης κατοικίας του, είναι τα εξής:

- Αίτηση-Δήλωση (υπάρχει υπόδειγμα)
- Υπεύθυνη δήλωση Ν.1599/86 για την ακρίβεια των δηλούμενων στοιχείων
- Δύο πρόσφατες φωτογραφίες
- Αποδεικτικά στοιχεία απόκτησης μελισσοσμηνών
- Βεβαίωση από Μελισσοκομικό Σύλλογο ή ελλείψει αυτού από Αγροτικό Σύλλογο της περιοχής της μόνιμης κατοικίας του, περί κατοχής των μελισσοσμηνών

7. Μελισσοκομικό αυτοκίνητο

Επιτρέπεται η χορήγηση άδειας κυκλοφορίας φορτηγού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, μικτού βάρους μέχρι 8.000 χιλιογράμμων, στους έχοντες μελισσοκομικές επιχειρήσεις [ΚΥΑ 16954/1248/2000 (ΦΕΚ696/Β'/2000)].

Ο ενδιαφερόμενος για να αποκτήσει την άδεια κυκλοφορίας του ΦΙΧ αυτοκινήτου μέχρι 8.000 χιλιογράμμων μικτού βάρους, πρέπει :

- να είναι μελισσοκόμος από τριετίας
- να κατέχει μελισσοκομικό βιβλιάριο
- να κατέχει πάνω από 200 μελισσοσμήνη
- να χαρακτηρίζεται κατά κύρια απασχόληση γεωργός, δηλαδή να έχει εισοδήματα και χρόνο απασχόλησης από τη γεωργία πάνω από 50% των συνολικών εισοδημάτων και χρόνου απασχόλησης κάθε επαγγελματικής δραστηριότητας.

Για τη χορήγηση της άδειας κυκλοφορίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας, απαιτείται βεβαίωση της Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης, η οποία να βεβαιώνει τα παραπάνω.

Επίσης, σύμφωνα με την ΚΥΑ 32508/2512/2001 άδεια κυκλοφορίας φορτηγού ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτου μικτού βάρους μέχρι 2.500χιλιογράμμων ή 1.300 χιλιογράμμων ωφελίμου φορτίου, δύναται να χορηγηθεί σε κάθε φυσικό πρόσωπο που δεν χαρακτηρίζεται ως κατά κύριο επάγγελμα αγρότης, εφόσον το πρόσωπο αυτό αποκτά και δηλώνει αρμοδίως γεωργικό εισόδημα από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα.

Για τη χορήγηση της άδεια κυκλοφορίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να:

- προσκομίσει το εκκαθαριστικό σημείωμα του φόρου εισοδήματος του προηγούμενου έτους, από το οποίο να προκύπτει η δήλωση γεωργικού εισοδήματος
- υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86 ότι δεν έχει αποκτήσει αυτοκίνητο της κατηγορίας αυτής

- καταβάλλει ολόκληρη την υπέρ του δημοσίου εισφορά εφάπαξ, όπως ισχύει κάθε φορά.

Δ) ΜΕΤΡΑ – ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ

Το μέλι είναι από τα προϊόντα που δεν εντάσσονται στην Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ)

Τα προγράμματα και μέτρα που εφαρμόζονται και προωθούνται στην μελισσοκομία μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

- βελτίωση της μελισσοκομικής χλωρίδας με τη συμμετοχή μελισσοκομικών φυτών κατά τις αναδασώσεις και ιδιαίτερα σε περιοχές που έχουν καταστραφεί από πυρκαγιές
- ενημέρωση των καλλιεργητών για τη σωστή χρήση των φυτοφαρμάκων στις καλλιέργειές τους, ώστε να προστατεύεται η μέλισσα
- οργάνωση εκπαιδεύσεων για την ενημέρωση των μελισσοκόμων τόσο σε επιστημονικά θέματα, όσο και στην τεχνική των χειρισμών της κυψέλης
- οικονομικές ενισχύσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαθρώσεων στη γεωργία, τα γνωστά ως σχέδια βελτίωσης
- οικονομικές ενισχύσεις για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων
- οικονομικές ενισχύσεις στα πλαίσια του Καν.2019/93, που αφορά ειδικά μέτρα για τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους
- αναγνώριση Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης και Γεωργικών Ενδείξεων (ΠΟΠ και ΠΓΕ) ορισμένων τύπων μελιού, στα πλαίσια των Καν.2081/92 και 2082/92 της Ε.Κ.
- Εθνικό πρόγραμμα βελτίωσης της παραγωγής και εμπορίας του μελιού, στα πλαίσια του Καν.1221/97 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον Καν(ΕΚ)797/2004 του Συμβουλίου και ισχύει για το πρόγραμμα του έτους 2005 και μετά.
- Δάσωση των γεωργικών εκτάσεων με μελισσοκομικά δέντρα και θάμνους, βάσει του Καν.2080/92 που θεσπίζει καθεστώς ενισχύσεων για τα δασικά μέτρα στη Γεωργία.

1) Κανονισμός 1221/97, όπως αντικαταστάθηκε από τον 797/2004

Στα πλαίσια του εν λόγω Κανονισμού προβλέπονται ενέργειες που αποσκοπούν:

- στην πληροφόρηση και τεχνική στήριξη των μελισσοκόμων και των ομάδων μελισσοκόμων
- στην καταπολέμηση της βαρρόα
- στον εξορθολογισμό της νομαδικής μελισσοκομίας
- στη στήριξη των εργαστηρίων ανάλυσης των φυσικών και χημικών χαρακτηριστικών του μελιού
- στη συνεργασία με ειδικευμένους οργανισμούς εκτέλεσης προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας που αφορούν στην ποιοτική βελτίωση του μελιού και των λοιπών προϊόντων της κυψέλης
- στην ανασύσταση του μελισσοκομικού κεφαλαίου, με ενίσχυση της παραγωγής βελτιωμένων βασιλισσών, αυτοχθόνων φυλών

Αναλυτικότερα οι ενέργειες αυτές περιλαμβάνουν τις εξής επιμέρους δράσεις:

- **Πληροφόρηση και τεχνική στήριξη του προγράμματος**
  - α) Λειτουργία των Κέντρων Μελισσοκομίας (ΚΜ)
  - β) Λειτουργία δικτύου Melinet
  - γ) Πραγματοποίηση ταχύρυθμων εκπαιδεύσεων μελισσοκόμων και στελεχών των ΚΜ
  - δ) Έκδοση εντύπων μελισσοκομικού περιεχομένου
  - ε) Ενίσχυση των Μελισσοκομικών Οργανώσεων για την προμήθεια μελισσοκομικού εξοπλισμού κοινής χρήσης
- **Καταπολέμηση της βαρρόα**
  - α) Επιδότηση των μελισσοκόμων (μέχρι 100%) για την αγορά εγκεκριμένων φαρμάκων αντιμετώπισης της βαρρόα.

β) Επιδότηση των μελισσοκόμων για την αντικατάσταση των παλαιών και φθαρμένων κυψελών με νέες, που θα διαθέτουν ειδικές κινητές βάσεις, οι οποίες θα βελτιώνουν τις συνθήκες διαβίωσης των μελισσών, ενισχύοντας την ανθεκτικότητά τους απέναντι στη βαρρόα.

• **Εξορθολογισμός της νομαδικής μελισσοκομίας**

α) Επιχορήγηση των Μελισσοκομικών Οργανώσεων για την προμήθεια και φύτευση μελισσοκομικών φυτών με σκοπό τον εμπλουτισμό της μελισσοκομικής χλωρίδας.

β) Επιδότηση των μελισσοκόμων για την αντικατάσταση των παλαιών και φθαρμένων κυψελών με νέες, προς διευκόλυνση των μετακινήσεων, ώστε να γίνεται ορθολογική εκμετάλλευση της ανθοφορίας και της μελιτοφορίας.

• **Στήριξη των εργαστηρίων ανάλυσης των φυσικών και χημικών χαρακτηριστικών του μελιού**

α) Ενισχύεται μέχρι το 100% των δαπανών ανάλυσης δειγμάτων μελιού Μελισσοκομικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και μεμονωμένων μελισσοκόμων που διαθέτουν μέλι σε εμπορία.

β) Επιχορηγείται μέχρι το 100% της δαπάνης απασχόλησης επιστημονικού προσωπικού για τη λειτουργία εργαστηρίων Δευτεροβάθμιων Οργανώσεων Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών (Ενώσεις, Κοινοπραξίες).

• **Έρευνα για την ποιότητα του μελιού και των λοιπών προϊόντων της κυψέλης**

Επιχορηγείται μέχρι το 100% των δαπανών ερευνητικών προγραμμάτων που αφορούν:

α) Έρευνα των παραγόντων που επηρεάζουν την παραγωγικότητα των μελισσοκομικών εκμεταλλεύσεων

β) Έρευνα παραγόντων που επηρεάζουν την αύξηση της παραγωγής των μελισσοσμηνών.

γ) Έρευνα παραγόντων που επηρεάζουν τα λοιπά προϊόντα της κυψέλης

δ) Δικαιούχοι: Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Ιδρύματα, Δημόσιοι και Ιδιωτικοί φορείς, σε συνεργασία με Μελισσοκομικές Οργανώσεις

• **Ανασύσταση του μελισσοκομικού κεφαλαίου**

Επιχορήγηση των μελισσοκόμων μέχρι το 100% για την αγορά αυτόχθονων βασιλισσών.

2) Κανονισμός 2019/93 για τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους

Ενισχύονται οι Ενώσεις Μελισσοκόμων που βρίσκονται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους για την παραγωγή μελιού ειδικής ποιότητας (θυμαρίσιο). Σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, σε αυτήν την κατηγορία νησιών υπάγονται όλα εκείνα τα νησιά του Αιγαίου Πελάγους με πληθυσμό μέχρι 100.000 κατοίκους. Οι Ενώσεις Μελισσοκόμων προκειμένου να τύχουν ενίσχυσης μέσω του Κανονισμού αυτού, υποχρεούνται στην υποβολή και υλοποίηση προγραμμάτων πρωτοβουλιών για τη βελτίωση των όρων εμπορίας και προώθησης του μελιού ποιότητας. Η ενίσχυση ανέρχεται σε 12€ ανά κυψέλη και μέχρι 100.000 κυψέλες.

3) ΝΕΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ (Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 ΚΥΑ αριθμ. 2342/262439/23-03-2005)

Αν κάποιος ενδιαφέρεται να ασχοληθεί με τη μελισσοκομία και πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- είναι ενήλικο άτομο και δεν έχει υπερβεί το 40^ο έτος της ηλικίας του

- εγκαθίσταται ως γεωργός για πρώτη φορά σε γεωργική εκμετάλλευση και μάλιστα με την ιδιότητα του αρχηγού της

-είναι μόνιμος κάτοικος : ορεινού ή μειονεκτικού Δημοτικού ή κοινοτικού διαμερίσματος ή δημοτικού ή κοινοτικού διαμερίσματος κανονικής περιοχής με πληθυσμό έως 50.000 κατοίκους, με εξαίρεση αυτά του Ν. Αττικής, πλην της τέως επαρχίας Τροιζηνίας και των νήσων Κυθήρων, Αντικυθήρων, Πόρου, Σπετσών και Ύδρας

- είναι Έλληνας υπήκοος ή υπήκοος Κράτους-Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή έχει απαλλαγεί νόμιμα από αυτές

- το οικογενειακό εξωγεωργικό του εισόδημα (υποψήφιου, συζύγου και ανηλίκων τέκνων) δεν υπερβαίνει το 50% του εισοδήματος αναφοράς
- δεν συνταξιοδοτείται άμεσα από οποιοδήποτε ταμείο

μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα των Νέων Αγροτών, που αποσκοπεί στην προσέλκυση και μόνιμη εγκατάσταση νέων αγροτών στην ύπαιθρο.

Επιπλέον, κάθε νέος γεωργός που θα κριθεί δικαιούχος του καθεστώτος ενισχύσεων, αναλαμβάνει την υποχρέωση για διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την ημερομηνία ένταξής του, να :

- τηρεί τουλάχιστον απλοποιημένη λογιστική για την παρακολούθηση των παραγωγικών και οικονομικών στοιχείων της εκμετάλλευσής του από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης στο πρόγραμμα
- παραμένει στον τόπο της μόνιμης κατοικίας του
- μην εμπλακεί σε ενέργειες που έχουν σχέση με κατοχή, εμπορία, διάθεση ναρκωτικών ουσιών, ζωοκλοπή, καταστροφή του περιβάλλοντος και απάτη σε βάρος του Δημοσίου
- υποβάλλει κάθε έτος στον φορέα παρακολούθησης τα δικαιολογητικά που θα ζητούνται για την πιστοποίηση της τήρησης των συμβατικών μακροχρόνιων υποχρεώσεων (φορολογικές δηλώσεις και εκκαθαριστικά, κλπ)
- δέχεται και διευκολύνει τους ελέγχους που πραγματοποιούν Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα για τη διαπίστωση της τήρησης της Εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας
- υποβάλλει κάθε έτος στην αρμόδια ΔΟΥ φορολογική δήλωση τουλάχιστον από την ένταξή του στο πρόγραμμα
- διατηρήσει τουλάχιστον το επίπεδο οικονομικής βιωσιμότητας της εκμετάλλευσής του, για το οποίο ενισχύθηκε, από την ημερομηνία επίτευξης του δεσμευτικού στόχου
- διατηρήσει τουλάχιστον την ιδιότητα του μερικής απασχόλησης αγρότη και αρχηγού της εκμετάλλευσής, δηλαδή να αντλεί τουλάχιστον το 25% του εισοδήματός του από γεωργικές δραστηριότητες και παράλληλα να μην αφιερώνει για δραστηριότητες εκτός της εκμετάλλευσής του χρόνο μεγαλύτερο του 50% της συνολικής του απασχόλησης, από το πέρας της ανώτατης προθεσμίας ή της ανώτατης ημερομηνίας επίτευξης των δεσμευτικών στόχων

Στο πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δράσεις :

- ο η οικονομική ενίσχυση (πριμοδότηση) της πρώτης εγκατάστασης νέων αγροτών, υπό τη μορφή άμεσης επιχορήγησης, η οποία καταβάλλεται σε δύο (2) ισόποσες δόσεις. Η πρώτη δόση χορηγείται άμεσα και εφόσον ο δικαιούχος κάνει αποδεκτή την απόφαση ένταξής του, ενώ η δεύτερη δόση δύναται να χορηγηθεί από το επόμενο έτος της ένταξής του, και εφόσον ο δικαιούχος αποκτήσει τις προϋποθέσεις και του δεσμευτικού στόχους του σχεδίου δράσης,, όπως αυτοί προσδιορίζονται κατά μεμονωμένο δικαιούχο στην απόφαση ένταξης. Το ανώτατο ύψος της παρεχόμενης ενίσχυσης διαφοροποιείται ανάλογα με την περιοχή του τόπου της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου και ανέρχεται, κατά κατηγορία περιοχής, στα ακόλουθα ποσά:

- ορεινές περιοχές : μέχρι 25.000 Ευρώ
- μειονεκτικές περιοχές : μέχρι 20.000 Ευρώ
- κανονικές περιοχές : μέχρι 15.000 Ευρώ

- ο η χορήγηση χαμηλότοκου δανείου για την αντιμετώπιση των δαπανών που ενδεχομένως προκύψουν κατά την πρώτη εγκατάσταση, για την κανονική λειτουργία της εκμετάλλευσής και κυρίως για την προσαρμογή της εκμετάλλευσής στα κριτήρια της οικονομικής βιωσιμότητας, της προστασίας του περιβάλλοντος, της υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων, κλπ. Σημειώνεται πως το ποσό αυτό του δανείου δεν προορίζεται για την υλοποίηση επενδύσεων Σχεδίου Βελτίωσης.

Η εν λόγω ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιδότησης επιτοκίου των δανείων που συνάπτουν οι ενδιαφερόμενοι με οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα και σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους:

- διάρκεια επιδότησης : μέχρι έξι (6) έτη
- ποσοστά ενίσχυσης επιτοκίου: μέχρι 80% για ορεινές και μειονεκτικές περιοχές
μέχρι 60% για τις λοιπές περιοχές

- η κεφαλαιοποιημένη αξία της συνολικής ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τα 10.000 Ευρώ

Οι ενδιαφερόμενοι, προκειμένου να ενταχθούν στο καθεστώς των Νέων Αγροτών, θα πρέπει:

- να παραλάβουν τα έντυπα συμμετοχής (πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, οδηγός εφαρμογής, φάκελος υποψηφιότητας) από:

- τον Δήμο/Κοινότητα του τόπου μόνιμης κατοικίας τους
- τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση – Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης
- την Περιφερειακή Δ/ση Γεωργικής Ανάπτυξης
- το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, (Λεωφ. Καβάλας 54–56, Αθήνα –πίσω από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών- τηλ: 210.52.75.238, 210.52.75.239 & 210.52.75.240)
- τον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων : www.minagric.gr
- να συμπληρώσουν και να υποβάλλουν στην οικεία Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης φάκελο υποψηφιότητας

κι αφού λάβουν γνώση της προκήρυξης, πληρούν τις προϋποθέσεις κι επιθυμούν να ενταχθούν στο καθεστώς, θα πρέπει να υποβάλουν φάκελο υποψηφιότητας σε τρία (3) αντίγραφα (ένα πρωτότυπο και δύο αντίγραφα με όλα τα δικαιολογητικά) είτε απευθείας, είτε μέσω των Γραφείων Γεωργικής Ανάπτυξης, στη Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης του τόπου της μόνιμης κατοικίας του και πάντα εντός των προθεσμιών που προβλέπονται κάθε φορά.

Περαιτέρω πληροφορίες για την εφαρμογή του εν λόγω Μέτρου, μπορεί να πάρει ο υποψήφιος-ενδιαφερόμενος από την Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης του τόπου μόνιμης κατοικίας του, καθώς και από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: www.minagric.gr.

4) Σχέδια Βελτίωσης (Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 Απόφαση αριθμ.532/2003) Επενδύσεις που ενισχύονται

Δικαιούχοι υποβολής σχεδίων βελτίωσης είναι οι μελισσοκόμοι (φυσικά πρόσωπα) αλλά και νομικά πρόσωπα (με κύρια δραστηριότητα την άσκηση της μελισσοκομίας), καθώς και συνεργαζόμενες εκμεταλλεύσεις.

Ενδεικτικά, επενδύσεις που μπορούν να ενισχυθούν στα πλαίσια ενός Σχεδίου Βελτίωσης είναι:

- αύξηση του ζωικού τους κεφαλαίου
- κατασκευή αποθήκης και εργαστηρίου
- αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού, κλπ

Η οικονομική ενίσχυση υπολογίζεται σαν ποσοστό (από 40% έως 70%) του συνολικού κόστους της επένδυσης, το οποίο ενδεικτικά για τα Σχέδια Βελτίωσης μπορεί να φθάσει τα 225.000€ ανά εκμετάλλευση φυσικού προσώπου και τα 600.000€ ανά εκμετάλλευση Νομικού προσώπου. Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται εξ ολοκλήρου στο Δικαιούχο χωρίς καμία παρακράτηση.

Τα σχέδια βελτίωσης κατατίθενται στις Δ/σεις Αγροτικής Ανάπτυξης του τόπου μόνιμης κατοικίας του ενδιαφερομένου, από τις οποίες δίνονται και οι απαραίτητες διευκρινήσεις, λεπτομέρειες, κλπ Επίσης πληροφορίες δίνονται και μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: www.minagric.gr

5) Επενδύσεις στη μεταποίηση – εμπορία γεωργικών προϊόντων (Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Απόφαση αριθμ. 450/2001, όπως τροποποιήθηκε από την αριθμ.234/262437)

Φυσικά πρόσωπα, επιχειρήσεις, αγροτικοί συνεταιρισμοί κλπ που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της δευτερογενούς παραγωγής, μπορούν να ενισχυθούν μέχρι ποσοστού 50% (και μέχρι 65% στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους) της δαπάνης για:

- Εκσυγχρονισμό-επέκταση και ίδρυση νέων μονάδων παραγωγής προϊόντων διατροφής-υγιεινής διατροφής με βάση το μέλι και άλλα προϊόντα της κυψέλης (Δράση 4.1)
- Εκσυγχρονισμό-επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων τυποποίησης-επεξεργασίας-μεταποίησης μελιού και λοιπών προϊόντων κυψέλης (Δράση 4.2)
- Ίδρυση νέων μονάδων τυποποίησης-επεξεργασίας-μεταποίησης μελιού και λοιπών προϊόντων κυψέλης (Δράση 4.3)

- Ίδρυση – εκσυγχρονισμός – επέκταση – μετεγκατάσταση μονάδων για παραγωγή σακχαρωδών προϊόντων με βάση το μέλι, snacks, κλπ (Δράση 4.4)

Οι φορείς που ενδιαφέρονται να εντάξουν επενδυτικά σχέδια στα πλαίσια της εν λόγω απόφασης, πρέπει να απευθύνονται στις Δ/σεις Αγροτικής Ανάπτυξης που ανήκουν, οι οποίες διαθέτουν καταλόγους με ιδιώτες γεωτεχνικούς που συντάσσουν τέτοιου είδους επενδυτικά σχέδια.

Αρμόδια αρχή για την παραλαβή των αιτήσεων είναι η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Κεντρική Υπηρεσία. Οι φορείς που ενδιαφέρονται να εντάξουν επενδυτικά σχέδια στα πλαίσια της παρούσας, υποβάλλουν αίτηση – μελέτη σε τέσσερα (4) αντίγραφα, ως εξής:

- Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Κεντρική Υπηρεσία
  - Στη Δ/ση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων, Τμήμα Δημοσίων και Ιδιωτικών Επενδύσεων, σε ένα (1) αντίγραφο, του οποίου το πρωτόκολλο είναι το μόνο που λαμβάνεται υπόψη για εμπρόθεσμη υποβολή του σχεδίου και τη σειρά προτεραιότητας, όπου αυτή εφαρμόζεται, καθώς και ένα πλήρες αντίγραφο σε ηλεκτρονική μορφή (cd-rom για περιβάλλον windows '95 ή '98, κείμενα σε word, πίνακες σε excel, χρονοδιαγράμματα υλοποίησης σε project)
  - Στην αρμόδια «κάθετη» ή οριζόντια καθ' ύλην Υπηρεσία του Υπουργείου που ανήκει ο τομέας του επενδυτικού σχεδίου, σε ένα (1) αντίγραφο
  - Στην Δ/ση Χωροταξίας και Περιβάλλοντος του Υπουργείου, σε ένα (1) αντίγραφο
- Στη Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, στην περιοχή της οποίας πρόκειται να πραγματοποιηθεί η επένδυση, σε ένα (1) αντίγραφο.

Η αίτηση που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος έχει την μορφή ολοκληρωμένης τεχνικοοικονομικής μελέτης, είναι δακτυλογραφημένη σε μέγεθος Α4 και σε ντοσιέ (κλασέρ).

Οι φορείς μπορούν να υποβάλλουν τις αιτήσεις – μελέτες τους, μετά από πρόσκληση που δημοσιεύεται 15 ημέρες πριν την έναρξη κάθε περιόδου σε τρεις τουλάχιστον εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας και κοινοποιείται στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και στις Περιφέρειες.

Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει ταυτόχρονα, είτε ξεχωριστά, είτε στην ίδια μελέτη, είτε σχεδόν ταυτόχρονα, περισσότερα του ενός επενδυτικά σχέδια που αναφέρονται σε ίδιες ή διαφορετικές δραστηριότητες και αφορούν μία ή και περισσότερες περιοχές, δεν θα τυγχάνουν όλα προτεραιότητας και ο φορέας θα καλείται να επιλέξει εκείνο το οποίο κρίνει ως απαραίτητο να υλοποιηθεί, ιεραρχώντας τις ανάγκες του.

Περαιτέρω πληροφορίες για την εφαρμογή του εν λόγω Μέτρου, μπορεί να πάρει ο υποψήφιος-ενδιαφερόμενος από την Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης του τόπου μόνιμης κατοικίας του, από την Δ/ση Προγραμματισμού και Γεωργικών Διαρθρώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Αχαρνών 5, Τηλ: 210.212.43.23 και 210.212.43.24), καθώς και μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: www.minagric.gr

E. ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- Για το μέλι :

α) Κοινοτική νομοθεσία

- Καν(ΕΚ)797/2004 «για την βελτίωση της παραγωγής και εμπορίας του μελιού»
- Καν(ΕΚ)2019/93 «για τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους»
- Καν(ΕΚ)1257/1999 «για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης»
- Απόφαση 2003/4623/ΕΚ της Επιτροπής σχετικά με τους «όρους υγειονομικού ελέγχου και πιστοποίησης για τις εισαγωγές μελισσών από ορισμένες τρίτες χώρες και για την κατάργηση της απόφασης 2000/462/ΕΚ της Επιτροπής
- Οδηγία 2000/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων»
- Οδηγία 2001/110/ΕΚ του Συμβουλίου για το μέλι που εναρμονίστηκε με την αριθμ.68/2002 απόφαση του Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών
- Καν(ΕΟΚ)2081/92 του Συμβουλίου «για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων»

- Καν(ΕΚ)1804/99 του Συμβουλίου «για τη βιολογική μελισσοκομία»
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1282/2002 της Επιτροπής, για την τροποποίηση των παραρτημάτων της οδηγίας 92/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου, που καθορίζει τους όρους υγειονομικού ελέγχου που διέπουν το εμπόριο και τις εισαγωγές στην Κοινότητα ζώων, σπέρματος, ωαρίων και εμβρύων που δεν υπόκεινται, όσον αφορά τους όρους υγειονομικού ελέγχου, στις ειδικές κοινοτικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο τμήμα Ι του παραρτήματος Α της οδηγίας 90/425/ΕΟΚ

β) Εθνική νομοθεσία

- Νόμος 4856/1930 (ΦΕΚ 316/16-09-1930 Α΄) «Περί μέτρων προς ενίσχυση της γεωργικής παραγωγής και ειδικών κλάδων αυτής»
- Νόμος 6238/1934 (ΦΕΚ 265/14-08-1934 Α΄) «Περί βελτίωσης της μελισσοκομίας»
- ΠΔ 190/1981 (ΦΕΚ 54/Α΄/04-03-1981) περί «χορηγήσεως αδειας εγκαταστάσεως ποιμνιοστασίων, πτηνοτροφείων ή άλλων συναφών εγκαταστάσεων ως και μελισσοκομείων εντός δημοσίων δασών ή δασικών εκτάσεων»
- Νόμος 3208/2003 (ΦΕΚ 303/2003 Τεύχος Α΄)
Στα πλαίσια του εν λόγω νόμου, στο άρθρο 19 παρ.13 προβλέπεται η έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών-Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Περιβάλλοντος-Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Γεωργίας, με την οποία θα ρυθμιστεί η τοποθέτηση των μελισσοσμηνών.
Μέχρι να εκδοθεί η παραπάνω απόφαση ισχύουν οι Ν.4856/1930 και Ν.6238/1934 και το ΠΔ 190/ 1981.
- Β.Δ. 657/1963 (ΦΕΚ 191/Α΄/02-11-1963) «Περί απαγορεύσεως κοπής και εκριζώσεως μελισσοτροφικών φυτών»
- Νόμος 1959/1991 (ΦΕΚ 123/Α΄/1991) «για τις οδικές μεταφορές, τις επικοινωνίες και άλλες διατάξεις»
- ΚΥΑ 32508/2512/2001 (ΦΕΚ 664/Β΄/2001) περί «ταξινόμησης ΦΙΧ αυτοκινήτων σε μη κατά κύριο επάγγελμα αγρότες»
- Απόφαση 29542/5347/1991 (ΦΕΚ 707/Β΄/1991) περί «χορήγησης αδειών κυκλοφορίας ΦΙΧ αυτοκινήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1959/91»
- ΚΥΑ 16954/1248/2000 (ΦΕΚ 696/Β΄/2000) περί «ταξινόμησης ΦΙΧ αυτοκινήτων μέχρι 8 τόννους σε μελισσοκόμους»
- Π.Δ. 184/96 (ΦΕΚ 137/Α΄/1996) περί « όρων υγειονομικού ελέγχου που διέπουν το εμπόριο και τις εισαγωγές ζώων, σπέρματος, ωαρίων και εμβρύων, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου και εκτέλεση της 95/176/ΕΟΚ Απόφασης της Επιτροπής»
- Νόμος 721/1977 (ΦΕΚ 298/Α΄/07-10-1977) «Περί εγκρίσεως κυκλοφορίας και ελέγχου των γεωργικών φαρμάκων ως και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων», όπως τροποποιήθηκε από τον Ν.2538/1997 (ΦΕΚ 242/Α΄/1997) και ισχύει
- Απόφαση 282282/23-12-2003 (ΦΕΚ 1963/Β΄/31-12-2003) περί «είσπραξης της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) των κτηνοτρόφων, μέσω της δήλωσης εκτροφής και χορήγηση σε αυτούς της ασφαλιστικής ενημερότητας
- Απόφαση 127/2004 (ΦΕΚ 239/Β΄/2005) περί «ταυτοποίησης αμιγών Ελληνικών μελιών πεύκου, ελάτης, καστανιάς, ερείκης, θυμαριού, πορτοκαλιάς, βαμβακιού, ηλίανθου»